

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1924 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Genom en den 9 maj dagtecknad, till konstitutionsutskottet hänvisad proposition, nr 219, har Kungl. Maj:t till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlagt följande

F ö r s l a g

till

ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll, hållna — — — uppenbara.

Att ej några — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner — — — konfiskeras.

Att, där underrätt — — — konfiskeras.

Att, då i mål — — — sexton skillingar.

Att, i vad — — — femtio riksdaler.

Det skall — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — sexton skillingar.

Att läkares — — — sexton skillingar.

Att handlingar — — — sexton skillingar.

Att till Konungens — — — sexton skillingar.

Att utdrag — — — femtio riksdaler.

Att till försäkringsrådet — — — trehundra riksdaler.

Att uppgifter — — — femtio riksdaler.

Att för — — — trehundra riksdaler.

Att följande — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — femtio riksdaler.

Att i ärende — — — konfiskeras.

Att av vattenfallsstyrelsen — — — konfiskeras.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 5 saml. 27 häft. (Nr 31.)

Att handlingar, inkomna till myndighet, vilken har att i enlighet med bestämmelser i lag, stiftad i den ordning, § 87 regeringsformen stadgar, verkställa undersökning rörande monopolistiska företag och sammanslutningar inom näringslivet, ävensom från sådan myndighet utgångna skrivelser eller där förda protokoll och anteckningar ej må utlämnas i andra fall än allmän lag eller författning stadgar. Den, som obehörigen utlämnar handling eller i tryck offentliggör handling, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, varunder utlämnande skett, straffes med böter från och med femtio till och med tiotusen riksdaler eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårade, med fängelse i högst sex månader. Innefattar gärningen jämväl förbrytelse i ämbete eller tjänst, gånge som i 4 kap. 2 § strafflagen stadgas. I fall, som nu sagda äro, skall ock skriften konfiskeras.

Att sådant, som — — — huvudsaken.

I övrigt, och — — — stadgat är.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

*Utskottets
yttrande.*

Det i föreliggande proposition framlagda förslaget har föranletts av riksdagens innevarande år, i skrivelse nr 47, gjorda hemställan om utredning för vinnande genom lämpligt statsorgan av en fortlöpande kontroll över monopolistiska sammanslutningar å näringslivets område. I det utlåtande av andra lagutskottet, som låg till grund för nämnda skrivelse, framhölls önskvärdheten av att eventuellt erforderlig grundlagsändring för beredande av betryggande sekretess för uppgifter, vilka i och för den tilltänkta kontrollen bleve infordrade, måtte bliva föremål för prövning redan av årets riksdag, så att icke till följd av underlåtenhet därutinnan tiden för genomförande av kontrollen skulle komma att över hövan förskjutas.

Departementschefen har enligt utskottets mening anfört övertygande skäl för den uppfattningen, att en sådan lagstiftning, som av riksdagen avsetts, icke bör träda i tillämpning, förrän erforderlig grundlagsändring blivit genomförd. Om upplysningar rörande enskildas affärsförhållanden, som ställas till det allmännas förfogande, saklöst kunde prisgivas åt offentligheten, skulle — framhåller departementschefen — därav kunna följa oberäknelig skada ej blott för den enskilde näringsidkaren utan i vissa fall även för landets ekonomiska liv, i den mån det är beroende av en oförsvagad konkurrenskraft i förhållande till utlandet.

Mot genomförande redan nu av en grundlagsändring möta visserligen betänkligheter ur den synpunkten, att det föreslagna grundlagsstadgandet förutsätter en lagstiftning, som ännu ej kommit till stånd, och att det till och med är ovisst, huruvida en sådan lagstiftning över huvud taget kommer att bliva genomförd. Det skulle för övrigt, även oavsett detta förhållande, enligt utskottets mening hava varit mera tilltalande, om förändringen kunnat uppskjutas för att tagas under omprövning i samband med den av behovet synnerligen påkallade allmänna revision av tryckfrihetsförordningens sekretessbestämmelser, som chefen för justitiedepartementet med anledning av riksdagens skrivelse

i ämnet 1921 förbereder. Å andra sidan torde man, därest beslut om grundlagsändring nu ej fattas, vara nödsakad att, för den händelse en lagstiftning finnes böra komma till stånd, låta med dess ikraftträdande anstå, till dess en under nästkommande riksdagsperiod beslutad grundlagsändring kan bliva slutligt antagen. Med hänsyn härtill torde de ovan antydda betänkligheterna icke böra tillerkännas avgörande betydelse. Utskottet tillåter sig ock i detta sammanhang bringa i erinran vad som i propositionen framhållits därom, att, för den händelse ändringsförslaget av riksdagen i år antages såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling, med den slutliga prövningen kan anstå, till dess det visat sig, om en lagstiftning rörande trustar och andra monopolistiska sammanslutningar kommer att av riksdagen antagas under nästa fyraårsperiod. Prövningen kan, om så befinnes erforderligt, genom samstämmade beslut av konung och riksdag uppskjutas till senare riksdag under valperioden än den som sammanträder 1925. Utskottet förutsätter, att det vilande förslaget ej kommer att slutligt antagas, med mindre det visar sig, att den ifrågavarande lagstiftningen kommer till stånd.

Under återopande av nu anförda omständigheter och under framhållande av angelägenheten att icke genomförandet av den av riksdagen önskade lagstiftningen försvåras, anser sig utskottet böra hemställa om bifall till Kungl. Maj:ts proposition.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition ville såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antaga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 2 4:o tryckfrihetsförordningen.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

§ 2.

§ 2.

4:o. I grund — — — som helst.
 Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:
 Att protokoll, hållna — — — uppenbara.
 Att ej några — — — femtio riksdaler.
 Att mobiliseringsplaner — — — konfiskeras.
 Att, där underrätt — — — konfiskeras.
 Att, då i mål — — — sexton skillingar.

4:o. I grund — — — som helst.
 Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:
 Att protokoll, hållna — — — uppenbara.
 Att ej några — — — femtio riksdaler.
 Att mobiliseringsplaner — — — konfiskeras.
 Att, där underrätt — — — konfiskeras.
 Att, då i mål — — — sexton skillingar.

Nuvarande lydelse:

Att, i vad — — — femtio riksdaler.
 Det skall — — — sexton skillingar.
 Att protokoll — — — sexton skillingar.
 Att ingen — — — sexton skillingar.
 Att läkares — — — sexton skillingar.
 Att handlingar — — — sexton skillingar.
 Att till Konungens — — — sexton skillingar.
 Att utdrag — — — femtio riksdaler.
 Att till försäkringsrådet — — — trehundra riksdaler.
 Att uppgifter — — — femtio riksdaler.
 Att för — — — trehundra riksdaler.
 Att följande — — — femtio riksdaler.
 Att ansökning — — — femtio riksdaler.
 Att i ärende — — — konfiskeras.
 Att av vattenfallsstyrelsen — — — konfiskeras.

Föreslagen lydelse:

Att, i vad — — — femtio riksdaler.
 Det skall — — — sexton skillingar.
 Att protokoll — — — sexton skillingar.
 Att ingen — — — sexton skillingar.
 Att läkares — — — sexton skillingar.
 Att handlingar — — — sexton skillingar.
 Att till Konungens — — — sexton skillingar.
 Att utdrag — — — femtio riksdaler.
 Att till försäkringsrådet — — — trehundra riksdaler.
 Att uppgifter — — — femtio riksdaler.
 Att för — — — trehundra riksdaler.
 Att följande — — — femtio riksdaler.
 Att ansökning — — — femtio riksdaler.
 Att i ärende — — — konfiskeras.
 Att av vattenfallsstyrelsen — — — konfiskeras.

Att handlingar, inkomna till myndighet, vilken har att i enlighet med bestämmelser i lag, stiftad i den ordning, § 87 regeringsformen stadgar, verkställa undersökning rörande monopolistiska företag och sammanslutningar inom näringslivet, ävensom från sådan myndighet utgångna skrivelser eller där förda protokoll och anteckningar ej må utlämnas i andra fall än allmän lag eller författning stadgar. Den, som obehörigen utlämnar handling eller i tryck offentliggör handling, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, varunder utlämnande skett, straffes med böter från och med femtio till och med tiotusen riksdaler eller, där omständigheterna äro synnerligen försväran-

*Nuvarande lydelse:**Föreslagen lydelse:*

de, med fängelse i högst sex månader. Innefattar gärningen jämväl förbrytelse i ämbete eller tjänst, gånge som i 4 kap. 2 § strafflagen stadgas. I fall, som nu sagda äro, skall ock skriften konfiskeras.

Att sådant, som — — — huvudsaken.
I övrigt, och — — — stadgat är.

Att sådant, som — — — huvudsaken.
I övrigt, och — — — stadgat är.

Stockholm den 27 maj 1924.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. VON GEIJER.

Närvarande: herrar Larsson i Västerås*, von Geijer, Strömberg, Thulin, Ljunggren, Dahl, Stendahl, Larsén, P. J. Gustafsson*, Johan Bergman, Sävström, Jansson i Edsbäcken, Starbäck, K. A. Westman, Bäckström, Andersson i Igelboda, Sjöström, Fast och Björkman i Norrköping.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Ljunggren*, som ansett, att Kungl. Maj:ts proposition bort av utskottet avstyrkas.
